

BIBELN ER PÅLITELIG

Bakgrunnsstoff *Matt 5,17.18; 24,35; Joh 10,34.35; Rom 8,34; 1 Kor 15,6.12-19. Gal 3,22; 2 Tim 3,16; Jak 2,23; 1 Pet 1,25.*

Minnevers **Hellige dem i sannheten, ditt ord er sannhet (Joh 17,17).**

Hovedtanke **Hvorfor skulle Gud gi oss sitt ord uten å gi oss beviser som gjør at vi kan stole på det?**

Mark Twain sa engang at rykter om hans død var sterkt overdrevet. Man kunne gjerne si det samme om Bibelen. Folk har mer enn én gang hevdet at denne boken en dag ville bli erklært død, en levning fra en forgangen tid. Den amerikanske patriotten Thomas Paine, sa for eksempel om et av sine skrifter: "Dette vil knuse Bibelen. Innen hundre år vil man bare finne bibler på museer eller i støvete hjørner i antikvariatet." Feil.

Men likevel er Bibelen stadig utsatt for angrep. Interessant nok er det kritikerne som kommer og går mens Bibelen består. Kritiske forestillinger om Bibelen, som engang ble sett på som fremragende og revolusjonære, er nå glemt, men Bibelen består. Store forskere som i sine verker sådde tvil om skriftene til Moses og Jesaja, er nesten glemt, men Moses og Jesaja blir fortsatt lest over hele verden.

I de siste ukene har vi sett på en del ting som burde gi oss tillit til Bibelen. Denne uken fortsetter vi og ser på dens pålitelighet. Folk for tusener av år siden hadde hverken kopimaskiner eller digitale skannere, så hvor nøyaktige er de manuskriptene vi har i dag? Hvordan kan vi vite om de er nøyaktige? Hvorfor stoler vi på dem?

La oss finne noen svar.

SØNDAG

Bevisene

La oss først konstatere at Satan ikke kan fordra Bibelen. Det er tross alt den som avdekker frelsesplanen fra først til sist. I den kan alle finne veien til evig liv. Ikke så rart at Satan hater den.

Gjennom århundrene har han gjort mange forsøk på å bli kvitt den. Da massespredningen gjorde det umulig å få bukt med den, prøvde Satan noe nytt: Hvis han ikke kunne ødelegge selve tekstene, så kunne han gjøre det nest beste: ødelegge deres troverdighet. Dermed fikk vi den høyere bibelkritikk, som i stor grad har lykkes med å drepe troen på Bibelen som Guds ord. For mange lærde er Bibelen bare en av mange gamle tekster, en jødisk versjon av, for eksempel, De dødes bok i Egypt. Jo visst, den er full av interessant historie, men ikke inspirert av Gud.

Slå opp til Matt 5,17. 18; 24,35; Joh 10,34.35; I Pet 1,25. Hva kan de lære oss om Bibelens pålitelighet?

Men her støter vi på et problem. Vi bruker Bibelens egne ord til å begrunne Bibelens pålitelighet. Da argumenterer vi i ring. Hvordan kan vi bruke Bibelen til å bekrefte den når det er Bibelen selv spørsmålet gjelder? Det er som å definere noe ved å bruke det samme ordet i definisjonen.

Likevel har Gud gitt oss mange grunner til å stole på Bibelens pålitelighet. Vi har fått tilstrekkelig med indre og ytre beviser til å kunne stole på det den sier. Vi trenger ikke å tro bare fordi den sier at vi skal tro. Gud gir oss grunner til å stole på Bibelen som hans ord, selv om vi likevel, når alt kommer til alt, må vandre i tro. Men sakens kjerne er at vi kan stole på Bibelen fordi Gud har gitt oss mange grunner til å gjøre det.

Til ettertanke **Tenk deg at noen spurte deg: “Hvorfor stoler du på Bibelen? Hvorfor tror du at Bibelen er Guds ord? Hvorfor lever du etter det Bibelen sier?” Hva ville du svart, og hvorfor?**

MANDAG

Det gamle testamente

Les Mark 15,28; Luk 4,21; Joh 13,18; 17,12; 19, 24; Gal 3,22; 2 Tim 3,16; Jak 2,23. Hva kan disse tekstene lære oss om hvordan Det nye testamentes forfattere så på Det gamle testamente? Hva er budskapet til oss i disse versene?

Som vi så sist uke inneholder Bibelen utrolige profetier som vitner sterkt om Bibelens nøyaktighet. Oppfyllelsen av disse profetiene viser at begge testamentene er til å stole på. Det ene bekrefter gyldigheten av det andre.

Men det er mer her. I mange år lærte den høyere bibelkritikk at man ikke kan stole på Bibelen. For det fantes jo ikke eldre håndskrifter av hele Bibelen enn fra rundt 900 e.kr. Og det må da ha krøpet inn mange feil i tekstene når man ikke hadde kopi-maskiner. Så hvordan kan man stole på Det gamle testamente?

Men så, våren 1947 fikk verden høre om det som er blitt kalt “århundrets største arkeologiske oppdagelse”. I huler ved Dødehavet ble det oppdaget noen krukker som inneholdt de nå

så berømte Dødehavsrullene. Mange av dem skriver seg fra tiden mellom 150 f.Kr. og 70 e.kr. Dermed var disse tekstene over tusen år eldre enn mange av de andre kjente tekstene. Funnet omfattet det eldste kjente manuskriptet av hele Jesaja og fragmenter fra nesten alle av Det gamle testamentes bøker. Samuelsbøkene var også der, i en fillete avskrift, samt to hele kapitler av Habakkuk.

Da de sammenlignet Dødehavsrullene med de andre manuskriptene, fant forskerne til sin forbauselse ut hvor nøyaktige våre moderne bibler faktisk er. I de fleste tilfellene var det bare snakk om små forskjeller i stavingen av ord. Oppdagelsen av Dødehavsrullene har gitt oss et viktig uavhengig bevis om akkurat hvor pålitelig Det gamle testamentes tekst er.

Til ettertanke **Hvor meningsfylt ville det være om Gud gav oss sitt ord uten at det var pålitelig? Eller om han ikke hadde gitt oss grunner til å stole på dets pålitelighet? Burde vi ikke kunne stole på Bibelen slik vi stoler på Bibelens Gud?**

TIRSDAG

Det nye testamente

Les Åpenbaringen 22,18,19. Hvilket budskap om akkurat hvor alvorlig Herren tar Bibelens ord finner vi her?

“Jeg skal være helt ærlig med deg. ... Da jeg første gang fikk vite at ikke ett eneste av originalmanuskriptene til Det nye testamente fantes, ble jeg virkelig skeptisk. Jeg tenkte: Hvordan kan jeg være sikker på at de nytestamentene vi har i dag i det hele tatt ligner på det som opprinnelig ble skrevet hvis alt vi har er kopier av kopier av kopier?” – Lee Strobel: *The Case for Christ* (Grand Rapids, Mich, 1998), side 58, 59.

Godt poeng. Her må vi også spørre oss selv? Ville ikke Gud gitt oss en pålitelig kilde til sin vilje? Og: Ville han ikke gitt oss grunner til å stole på de kildene han gav oss?

I går så vi at oppdagelsen av Dødehavsrullene er viktig for at

vi skal innse at Det gamle testamente er både nøyaktig og pålitelig. Kan vi finne lignende beviser for Det nye testamente?

Noe av det som er mest utrolig ved Det nye testamente, og som gir oss utrolig god grunn til å stole på det, er at det finnes så mange avskrifter av dets manuskripter, så mange flere enn for andre gamle manuskripter. Herren har gitt oss et vell av manuskripter som stadfester nøyaktigheten av Det nye testamente slik vi har det i dag. Ifølge forskerne Norman Geisler og William Nix: “Det nye testamente har ikke bare overlevd i flere manuskripter enn noen annen bok fra oldtiden, men det har overlevd i en renere form enn noen annen viktig bok – en form som er 99,5 prosent ren.” – Strobel, side 65.

I tillegg finnes det store mengder ytre indisier – sitater og utdrag fra tidlige avskrifter som er gjengitt i bibelkommentarer, prekener og brev hos kirkefedrene. De fleste av dem skrev mellom år 90 og 160 og avslører stor kjennskap til de fleste av bøkene i Det nye testamente. Senere hadde man såkalte evangeliebøker som man brukte under gudstjenestene. På midten av 1900-tallet var over 1800 av disse evangeliebøkene blitt klassifisert. Siden de ligger så nær opp til Det nye testamente slik vi kjenner det i dag, gir også disse tidlige kirkelige manuskriptene oss gode holdepunkter for å stole på Det nye testamentes tekst slik den er kommet til oss gjennom århundrene.

Til ettertanke **Hvor sterk er din tro på Bibelen som Guds ord? Og spør deg selv: “Hvis jeg ikke kan stole på Bibelen, hva kan jeg da stole på?” Hva står man igjen med?**

ONSDAG

Indre indisier: Del I

Hvilke andre grunner har vi til å stole på Bibelen som Guds ord, i tillegg til det vi har sett på de siste dagene?

Tenk på det Det nye testamente forteller om Jesus? Hva er det mest utrolige av alt det som skjedde med ham (og som ikke er

noe som skjer så helt ofte), men som har stor betydning for hele kristentroen? Se Rom 8,34; 1 Kor 15,12-19.

I 1. Korinter 15 viser Paulus at Jesu oppstandelse står helt sentralt i vår tro. Med andre ord: Selv om Jesus døde for vår synd, og selv om han var vår stedfortreder, så ville alt vært til ingen nytte hvis han ikke hadde stått opp igjen. Dette viser hvor viktig den hendelsen er for alt det vi tror på.

Det er selvsagt én ting at en jøde skulle bli korsfestet av romerne. Det var noe som skjedde hele tiden. Men det blir noe helt annet når denne jøden står opp fra de døde. Og det er dette Det nye testamente sier at skjedde med Jesus.

Les Matt 27,51-28,20; Mark 16,9-14; Luk 24,35-53; Joh 20,19-31.
Hva er felles for alle disse beretningene?

Det er mange forskjeller mellom evangeliens beretninger (noen forteller om ting som andre ikke har med), men alle sammen vitner om Jesu oppstandelse fra graven.

Men det er enkelte som avviser tanken om at noen skulle kunne stå opp fra de døde etter tre dager. Det er helt vilt, sier de, et tankefoster av et sykt sinn, en som har hatt hallusinasjoner.

Og det kunne nok vært en rimelig antakelse hvis det bare var ett menneske som påstod at Jesus stod opp fra de døde. Men i dette tilfellet var det fire! Det er en ting om alle fire evangelieforfatterne er gale. Men at de skulle lide av den samme galskapen? Det virker ikke som om hallusinasjonsteorien holder vann.

Til ettertanke Les I Kor 15,12-19 igjen. Hvorfor står Kristi oppstandelse så sentralt i vår tro? Still deg selv så dette spørsmålet: “Ville Gud bedt oss om å tro på noe slikt uten å gi oss svært god grunn til å tro på det?” Forklar svaret ditt.

TORS DAG

Indre indisier: del 2

Som vi så i går gir det ikke mening å si at tanken om Jesu oppstandelse skyldtes at disiplene var gale. Andre har innsett at dette argumentet ikke var så smart og har sagt at disiplene rottet seg sammen og fant på historien om Kristi oppstandelse.

Tenk på det du vet om Jesu første disipler og det som skjedde med dem. Hvorfor er det heller ikke noen mening i konspirasjonsteorien? Se Luk 21,16.17; Joh 16,2.

Hvorfor skulle de ha kookt opp denne historien? Makt? Prestisje? Penger? Hør nå her! Disiplene ble avvist av sitt eget folk, forkastet av de religiøse lederne og forfulgt på det kraftigste av nesten alle. Oppstandelsen resulterte hverken i penger, makt eller berømmelse. Tvert imot! På grunn av den gikk de glipp av alt verden hadde å tilby.

Enkelte har ment at selv om disiplene konspirerte i håp om egen vinning, så gikk det ikke slik de hadde tenkt. Men fordi de allerede hadde satset på historien om oppstandelsen, hadde de ikke noe annet valg enn å satse videre på den. Det eneste problemet med dette er at evangeliene først ble skrevet ned mange år etter oppstandelsen. Dersom disiplene hadde håpet at de skulle bli rike eller berømte på grunn av den fabrikkerte historien om Jesu oppstandelse, så fant de fort ut at dette var et grunnløst håp. Så hvorfor klynget de seg likevel til denne historien – lenge etter at de hadde hatt god tid til å ta avstand fra hele tanken – til tross for at den kostet dem så dyrt?

Les 1. Korinter 15,6. Hva er det Paulus her sier som gir enda større grunn til å tro på Jesu oppstandelse?

Paulus forteller her at Jesus etter oppstandelsen viste seg for over fem hundre mennesker, og “av dem lever de fleste”. Med andre ord: Paulus er så trygg på Jesu oppstandelse at han nærmest ber folk til å snakke med dem av de 500 som ennå er i live og få dem til å fortelle hva de hadde sett. Og en grunn til at Paulus var sikker på deres vitnesbyrd var at han selv også hadde vært vitne til den oppstandne Jesus (*Apg 9,1-8*).

Til ettertanke **Se tilbake på ditt eget liv og de grunnene du har for din tro på Jesus. Hva kan du gjøre for å styrke denne troen? Og hva er det som gjerne svekker den?**

FREDAG**Videre studium**

“The Languages, Manuscripts and Canon of the Old Testament” i *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, bind 1, side 25-45.

“Gud har trofaste vitner som han betrodde sannheten til, og som bevarte Guds ord. Ved et Guds under er de hebraiske og greske manuskriptene blitt bevart gjennom tidene.” – Brev 32, 1899.

Ved siden av Dødehavsrullene er det to andre gamle vitner som bekrefter nøyaktigheten i avskriftene av Det gamle testamente. Den ene er den greske oversettelsen av Det gamle testamente, Septuaginta. En annen er den teksten som ble bevart av de samaritanene som i dag bor i Nablus i Palestina. Det er ikke til å undres over at R. Laird Harris, som forsker på Det gamle testamente, kom til at: “Vi kan nå være sikre på at avskriverne arbeidet med stor nøyaktighet og omhyggelig skrev av Det gamle testamente, helt tilbake i 225 f.Kr. Den gang var det to-tre slags tekster som kunne skrives av. Men disse var så lite forskjellige fra hverandre at vi kan slutte oss til at avskrivere før den tid også må

ha skrevet av Det gamle testamentes tekster med stor nøyaktighet. Ja, det ville være den rene skepsis å tvile på at vi nå har vår gammeltestamentlige tekst i en form som er svært nær opp til den som Esra brukte da han underviste dem som var kommet tilbake fra fangenskapet i Babylon i loven.” – R. Laird Harris: *Can I Trust My Bible?* (Chicago, 1963), side 124.

**Spørsmål til
drøftelse**

- 1. Russeren Lev Tolstoj skrev den store romanen *Anna Karenina*. Kan du forestille deg at Tolstoj ville vært villig til å tåle både forfølgelse, hån, fengsel og kanskje døden fordi han hadde påstått at historien var sann, selv om han visste at han hadde funnet på hele historien? Hvordan kan denne analogien hjelpe oss å forstå hvorfor disiplene ikke ville ha diktet opp beretningen om Kristi oppstandelse?**
- 2. Det vil alltid være rom for tvil, samme hvor mange indisier Gud har gitt oss på at hans ord er sant: Det vil alltid finnes uløste spørsmål. Hva kan dere gjøre for å hjelpe dem i menigheten som kjemper med spørsmål omkring Bibelens pålitelighet?**
- 3. Se sammen på svarene deres på det siste spørsmålet i søndagens avsnitt. Hva kan dere lære av hverandre?**